

MÓR VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
RÉSZÉRE

11 . / napirend

BESZÁMOLÓ

A MÓRI TÖBBCÉLÚ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS HAJLÉKTALANOK
ÁTMENETI SZÁLLÁSÁBAN FOLYÓ 2022. ÉVI SZAKMAI MUNKA
TÁRGYÁBAN

Mór, 2023.02.15.

Előterjesztő:

Fenyves Péter
polgármester

Előkészítette: intézményvezető
(Közigazgatási és Szociális Iroda)

Az ülés típusa: nyilvános

Zárt ülés esetében jogalapja:

- Mötv. 46.§ (2) a)
Mötv. 46.§ (2) b)
Mötv. 46.§ (2) c)

Az előterjesztést véleményezte és az alábbi szempontok szerint tartalmáért felelősséget vállal:

	Dátum	irodavezető neve, aláírása
<i>szakmai</i>	2023. 02. 07.	 Pintérné Auer Izabella
<i>gazdasági-pénzügyi</i>	2023. 02.	 Laki Csabáné
<i>jogi</i>	2023. 02.	 dr. Horváth Éva

Az előterjesztés az alábbi döntési javaslato(ka)t tartalmazza:

HATÁROZAT-TERVEZET SZÁMA: 1 DB	
Döntéshozatal rendje: egyszerű többség	Határozatot kapja:
Minősített többség esetén jogalap: Mötv/SZMSZ ...	<ul style="list-style-type: none">• Önkormányzati Iroda 1 pld• Költségvetési és Adóügyi Iroda 1 pld• Közigazgatási és Szociális Iroda 1 pld• Hajléktalanok Átmeneti Szállása 8060 Mór, Velegi u. 29. 1pld

Az előterjesztést véleményező bizottságok:

- Pénzügyi Bizottság Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság
 Településfejlesztési Bizottság Szociális és Egészségügyi Bizottság

Meghívásra javasolt:

- Narancsik Zsuzsa – Hajléktalanok Átmeneti Szállásának intézményvezetője

A Képviselő-testület elé terjeszthető:

.....
jegyző

BESZÁMOLÓ
a Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállásában folyó
2022. évi szakmai munka tárgyában

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92/B. § (1) bekezdés d) pontja alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét. A hivatkozott jogszabály alapján a Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállásának vezetője beszámolót készített az intézmény 2022. évi tevékenységéről. Az intézmény fenntartója a Móri Többcélú Kistérségi Társulás, így a beszámolót a Társulási Tanács is tárgyalja februári soros ülésén.

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. évi I. féléves munkaterve szerint a Képviselő-testület a februári soros ülésén tárgyalja az intézményvezető beszámolóját a Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállásának 2022. évi tevékenységéről.

Az előterjesztés 1. melléklete tartalmazza a Hajléktalanok Átmeneti Szállásának tevékenységéről szóló beszámolót.

A Szociális és Egészségügyi Bizottság véleményét a Képviselő-testület ülésén ismerteti.

A fentiekre tekintettel az alábbi határozat-tervezetet terjesztem a T. Képviselő-testület elé:

HATÁROZAT-TERVEZET

Mór Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadja az intézményvezető beszámolóját a Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállásának 2022. évi szakmai munkájáról.

Mór, 2023.02.09.

Fenyves Péter
polgármester

Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállása

BESZÁMOLÓ

*a Hajléktalanok Átmeneti Szállásán
folyó szakmai munkáról a 2022. év tekintetében*

Mór, 2023. január 29.

Narancsik Zsuzsa

„Ott, ahol nyomorúság ütött tanyát, nincsen többé szemérem,
sem bűn, sem erény, sem szellem.”

Honoré de Balzac

A Hajléktalanok Átmeneti Szállása 1994-óta biztosítja a társult önkormányzatok területén életvitelszerűen tartózkodó felnőtt hajléktalan személyek ellátását, akiknél az ellátás hiánya a fizikai és lelki egészségüket veszélyeztetné, ám önmaguk ellátására - az intézményi elhelyezés során – képesek, és akik együttműködési készséget tanúsítanak a saját sorsuk, életvitelük rendezése érdekében.

Intézményünk engedélyezett férőhelye 32 fő ennek megoszlása 16 férfi, illetve 16 fő női férőhely és a téli krízisidőszakban (november 1-től április 30-ig) 6 fő időszakos férőhely, amely biztosítása a női részen valósul meg.

A hajléktalanság, mint fogalom egyfajta megfosztottságot jelent. Elsősorban megfosztottságot attól az alapvető szükséglettől, hogy az egyénnek legyen hol laknia, legyen tető a feje fölött. Ebből fakadóan viszont több, más szükségletét sem tudja kielégíteni, nem tud dolgozni, nincs mit ennie, kapcsolatai beszűkülnek, önbecsülése eltűnik. Talán így érthető, hogy miért nehéz kitörni a hajléktalan létből, hiszen nem csak egy problémát kell megoldani, hanem azok egész seregét.

2022. évben az éves kihasználtságunk jelentősen megemelkedett az előző évhez képest (89%, tavalyi évben 69%), amelynek két fő oka van: a koronavírus elején hatályba lépett szigorú intézkedéseket nem minden lakónk tudta vállalni, többen kiköltöztek, és nem is tértek vissza egyhamar, illetve a 2022-ben megjelent „rezsiválság” miatt többen kényszerültek intézményi segítséget kérni.

A lakók legnagyobb része móri lakos, de a kistérség falvaiból, községeiből is kerül be ellátott az intézménybe. / 2022-es évben: Pusztavám 1 fő, Fehérvárcsurgó 1 fő, Bodajk 3 fő, Kincsesbánya 1 fő. Régebb óta itt élők között is vannak nem móri lakosok, illetve „átutazók”. /

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy a férfi rész kihasználtsága szinte mindig százszázalékos, a női részé viszont jelentősen kevesebb. Erre a tavalyi év rácsafol, a női részen jelentős emelkedés tapasztalható, kihasználtság 67%, ez 24%-os emelkedés a tavalyi évhez képest, jelenleg is a 16 férőhelyen 14 fő lakik.

Személyi feltételek az intézményben

Az intézmény dolgozói között a fluktuáció, mint jelenség nem figyelhető meg. Kicsi, de erős, összetartó munkahelyi gárda végzi itt a feladatait évről évre. A fennálló 6 álláshelyen 5 fő főállású, és két fő részmunkaidős kolléga tevékenykedik különböző munkakörökben. Személyi változás a tavalyi évben nem történt.

A téli krízisidőszakban az időszakos férőhelybővítéshez a személyi feltétel 0,5 fő, heti húsz órás segítő munkakörben dolgozóval emelkedett létszámunk (minden év november 1.-től-április 30.-ig). A kötelező orvosi ellátás heti 2 órában biztosított, a törvényi előírásoknak megfelelően. Havi 13 órában megbízásos jogviszonyban, pszichológusi ellátás áll a lakók rendelkezésére. A munkatársak 100 %-a rendelkezik a munkakörére előírt szakképzettséggel. A 2022-es évben minden dolgozónk teljesítette a továbbképzési kötelezettségét.

A szálló napi 24 órás nyitva tartású, munkarendünk megszakítás nélküli munkarend, ez azt jelenti, hogy a munkatársak váltott beosztásban, reggel 7-től este 7-ig, vagy este 7-től reggel 7-ig dolgoznak, hétfőig és ünnepnapokon is.

Tárgyi feltételek az intézményben

A tárgyi feltételek adottak az intézmény biztonságos működtetéséhez, de mindig vannak javítandó, fejlesztésre váró feladatok. Még az előző évben valósult meg az intézmény teljes fűtéscseréje, de teljes fűtési szezonban a tavalyi évben tudtuk először használni, és jelentős energia megtakarítást sikerült elérnünk.

Az energia megtakarítás jegyében az egyik régi, elavult hűtőnket cseréltük le egy új, energiatakarékos modellre, illetve az irodai forgó és tárgyalószékekből vásároltunk újat. Mind a női, mind a férfi részre vásároltunk új, helytakarékos ruhaszáritókat, amelyek a téli időszakban nagy segítséget jelentenek.

Szakmai munka az Átmeneti Szállón

A 2022-as évben január 1-én 22 fő ellátott volt, év közben felvettünk 46 fő új ellátottat, 2022.december 31-én az ellátotti létszám 31 fő, 18 férfi és 13 nő. Az év folyamán 68 személy esetkezelése, gondozása történt.

A bekerülés az intézménybe az alábbi okok miatt történik

kapcsolati konfliktusok (válás, élettársi kapcsolatok felbomlása, szülőkkel történő összeveszés, nyugdíjas magára maradása stb.)

8 fő

gazdasági okokból bekövetkező hajléktalanság (munkanélküliség, önálló életkezdés és a lakáshoz jutás nehézségei, tartós szegénység, albérletet nem tudja fizetni) 22 fő

váratlan krízishelyzet (téli időszakban nem fűthető a lakása, albérlete megszűnt azonnali hatállyal, önkormányzati lakásból kilakoltatás miatt, munkásszállóról el kellett jönnie) 16 fő

Az új ellátottat egyénre szabottan, szociális munkával segíteni kell abban, hogy számára elérhetővé váljanak azok a szolgáltatások, melyek segítségével az egészségi állapotában, szociális helyzetében pozitív változás állhat be. A bekerülés után a szociális munka menete az, hogy akinek nincs jövedelme, azt jövedelemhez juttatjuk, munkalehetőség keresése, aktív korúak szociális ellátása, vagy rehabilitációs ellátás indokolt egészségügyi állapot esetén. Az intézményi gondozás során a szociális munkás jelenléte fokozatosan épül be a lakók hétköznapjaiba. Az együttműködés a közös munkában alapvető elvárás a lakóktól, ennek hiányában hathatós segítség nem nyújtható.

Jövedelem típusok szerinti megoszlás a jelenlegi ellátottaknál:

- Bejelentett rendszeres munka 4 fő
- Közfoglalkoztatott 4 fő
- „Fekete munka” 3 fő
- Nyugdíjszerű ellátások 7 fő
- Rendszeres szociális segély aktív korúaknak 2 fő
- Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás 4 fő
- Nincs jövedelme 7 fő

A munkaképes személyek munkahelykeresésében segítünk, de ehhez van, hogy kevés a segítségnyújtás, mert vagy nem piacképes a lakónk / kora, egészségi állapota miatt / vagy sajnos a munkához való viszonya nem megfelelő. A tapasztalat az, hogy az az ellátott, aki dolgozni szeretne, igen gyors idő alatt talál munkát a környéken

Az átmeneti szállás biztosítja: az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, a betegek elkülönítésére, valamint a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket, az ellátást igénybe vevő ágyneműjét, tisztálkodásához szükséges textíliát, személyes ruházatának tisztításához szükséges feltételeket, személyes használati tárgyainak biztonságos megőrzését, az ellátott részére nyújtandó elsősegélyhez szükséges felszerelést.

Az intézményi ellátásért lakóink **térítési díjat** fizetnek. Lakóink jövedelmi helyzete változatos képet mutat: több ember nem rendelkezik semmiféle jövedelemmel, míg mások nyugdíj vagy munkaviszony által 100.000.- Ft-nál magasabb bevétellel rendelkeznek.

A 2022. évben az összes ellátottak által befizetett térítési díj összege 3.994.424,- Ft volt. Az év folyamán befizetett összes térítési összeg a tavalyi évhez képest 130 %-os bevételt jelentett. Az intézményi térítési díj összege az 92/2022. (III.30.) képviselőtestületi határozat értelmében napi 835.-Ft (nem változott a 2020-as évhez képest). Ezt az összeget a jelenlegi 31 ellátott közül 9 ellátott fizeti, a többi ellátott az intézményvezetői döntés alapján szabályozott 22 %-ot, a rendszeres jövedelméből.

Az utóbbi 10 évben kötelező elő takarékossgot ír elő a szakmai programunk, ez azt jelenti, hogy az itt töltött idő alatt, minden lakó köteles saját maga számára takarékoskodni, minimum jövedelme 10%-át. (OTP Takarékoszámlára, mindenkinek egyéni számlája van), ami nagy segítség az újrakezdéshez az intézményből való távozás után (pl. kaució albérletnél).

Az intézmény szolgáltatásai

Orvosi ellátás heti 2 órában, csomag-, és értékmegőrzés, napi 12 órában a lakók szociális és mentálhigiénés gondozása, az egyéni esetkezelés, szociális csoportmunka, közösségi szociális munka. Az átmeneti szállóról történő továbblépéshez az intézmény személyre szabott segítséget nyújt. Az intézményen belüli közösségi életet szervezi, a családi és társadalmi kapcsolatok ápolását segíti. A hivatalos ügyek intézését segíti, információt nyújt szóban és írásban.

Pénzbeli és természetbeni segítségnyújtás: az ellátott, aki jövedelemmel nem rendelkezik, kérheti a természetbeni juttatást, ami különösen: gyógyszer kiváltásához nyújtott támogatás, élelem biztosítása, okmányok megszerzéséhez támogatás, útiköltség egészségügyi ellátás igénybeviteléhez.

2015. évtől munkánkat segíti és a szolgáltatásunk színvonalát emeli egy megbízásos jogviszonyban dolgozó, (havi 13 órában) pszichológus.

Az ő mentálhigiénés munkája során – az elmúlt évekhez hasonlóan - legnagyobb arányban a lakókkal történő heti rendszerességű beszélgetések, valamint a szociális munkatársakkal történő eszmecsere-folyamatok folynak. A lakók egy része spontán jelzi igényét, másoknak az intézmény dolgozói javasolják a pszichológiai segítség igénybevitelét, de természetesen ez önkéntes alapon valósul meg.

A lakók a beszélgetéseik során leggyakrabban az emberi kapcsolataik pozitív, vagy negatív alakulásával kapcsolatos örömeiket, bánataikat, erőfeszítéseiket, kérdéseiket, dilemmáikat osztották meg. Szóba kerültek a családtagjaikkal való kapcsolattartás fejleményei, a szállón, vagy a szállón kívül kialakuló barátságok, szerelmek érzelmi hatásai.

Visszatérő témák voltak a szállón együtt élő közösségben természetesen kialakuló feszültségek, konfliktusok, melynek során az emberi szolidaritás, együttérzés, a kölcsönös tisztelet és tolerancia fontosságának a megfogalmazása, és a konstruktív konfliktusmegoldások lehetősége, módja kapott hangsúlyt.

Egyik lakónk érzelmi krízishelyzetének (öngyilkossági kísérlet) következményeként kórházi ellátást igényelt, majd ezt követően szükségessé vált az ő rendszeres pszichés támogatása, valamint a közösség tagjainak segítése az események feldolgozásában.

A pszichológiai támogatás egyik fő célja továbbra is a lakók önmaguk iránti felelősségérzetének erősítése. Ez kiterjed az egészségi állapotukkal való törődésre, illetve – munkaképesség esetén – a munkavállalási törekvés motiválására, a munkahelyen való helytállásra, esetleges problémáik hatékony megoldására.

Alapcél továbbá a lakók önbecsülésének emelése, melynek útja a tisztelet megadásán túl, hogy minden lakó esetében keressük és visszajelezzük, újra és újra megerősítjük a személyiségük, az élettörténetük és a szállói közösségben betöltött szerepük pozitív oldalait. Ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy mind a saját, mind a sorstársaik emberi méltóságát tiszteletben tartsák, valamint ahhoz, hogy tudjanak bízni abban, hogy jelen helyzetükben is képesek konstruktív lépésekre.

A tartós betegséggel, illetve korábbi betegségből visszamaradt tünetekkel küzdő lakóinknál a lelki erősítés, a rehabilitációs erőfeszítések motiválása folyamatos mentálhigiénés feladat. Azokkal az alkoholfüggő lakóinkkal, akinél a mindennapi külső kontroll nem elég szabályozó erő, és időről-időre bekövetkezik visszaesésük, velük nyíltan, őszintén törekszünk a problémáról beszélni, és az egészségesebb feszültségoldó megoldások értelmét és lehetőségét megerősíteni feléjük.

Az év végén – pályázati pénzből – sikerült elindítanunk egy addiktológiai csoportfoglalkozást, amelyet külső szakember végez. A programban olyan alkoholbeteg lakóink vesznek részt, akik munkaképesek és képesek szembenézni saját függőségükkel.

2022-évben is részt vettünk a hajléktalan emberek számának megbecsülésére szervezett az ún. Február 3 kutatáson, amelyet a szociális ellátórendszerben dolgozó szakemberek évek óta minden évben „az év leghidegebb napján” végeznek el. A február 3 kutatás megbízható képet ad azoknak az embereknek a szociális és egészségügyi állapotáról, akik kapcsolatba kerülnek a hajléktalanellátó rendszerrel és válaszolnak a kérdőívre.

Egészségügyi munka

A szálló lakóinak életkora 43 és 79 év között van, az igénybe vevők általános egészségi állapota nem mondható kielégítőnek, szinte mindenkinek van pszichés, mozgásszervi, belgyógyászati betegsége. Leggyakrabban előforduló kórképek között említhetjük a szenvedélybetegségeket, szív- és érrendszeri elváltozásokat, magas vérnyomást, cukorbetegséget, stroke utáni állapotokat, emésztőrendszeri megbetegedéseket. Az ellátottak 80%-a alkoholizmusban, nikotinizmusban szenved. Tavalyi évben egy ellátottnak volt suicid kísérlete, kórházi kezelés és beállított gyógyszeres terápia után pszichológus segíti a gyógyulásban.

Lakóink egy része rendszeres orvosi kezelés alatt áll, állandó gyógyszeres kezelésre szorul. A receptek felírásában, ha szükséges, a kiváltásában és a gyógyszerek adagolásában segítjük az arra rászorulókat. Az egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás elengedhetetlen, szakorvosi vizsgálatokra, kontrollokra, kezelésekre időpontokat egyeztetünk.

A legyengült immunrendszer, a rossz általános állapot miatt gyakran fordul elő megfázás, köhögés, láz, hányás-hasmenéses megbetegedés. Intézményünk rendelkezik egy alap gyógyszerkészlettel, amiben láz- és fájdalomcsillapítók, torokfertőtlenítők, görcsoldók, valamint kötszerek és fertőtlenítőszeresek vannak, ezeket akut esetekben alkalmazzuk.

A Fehérvár Travel Alapítványhoz benyújtott pályázat kapcsán egy lakónk új szemüveghez, egy másik pedig fogpótlás finanszírozásához jutott, mellyel az életminőségük javulását segítettük elő. Orvosi ellátás a Szállón heti 2 órában van. Új lakó érkezésekor a negatív tüdőszűrő lelet és az orvosi vizsgálat kötelező.

Minden hónapban az Egészségügyi szűrőnapon elvégezzük az ellátottak testsúly, vérnyomás és vércukor mérését. A mérés nem kötelező, de mindenki szívesen részt vesz rajta, ilyenkor gyakran kerülnek felszínre egyéb egészséget érintő kérdések is.

Bentlakásos elhelyezést nyújtó intézménybe 2 férfit tudtunk elhelyezni idős korukra való tekintettel, évek óta várólistán voltak. Sajnos a tavalyi évben történt egy haláleset, alig 1

hete beköltöző lakónk szívinfarktust kapott az intézményben, életét a szakszerű segítség sem tudta megmenteni.

2022-ben is folytatódott a pandémia elleni védekezés. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által biztosított védőeszközök és fertőtlenítőszeresek nagy segítséget nyújtottak a megelőzésben. A veszélyhelyzetre külön kialakított takarítási, fertőtlenítési rendet minden lakónak és dolgozónak szigorúan be kellett/kell tartania. A szokásos rutin takarításon felül a fertőtlenítésre nagy hangsúlyt fektettünk, havonta az egész intézményben „nagytakarítás” történik.

2022. február elején a női részen több lakónk elkapta a koronavírus, akik elkülönítésre kerültek, teljes intézményi zárlatra nem volt szükség. Szerencsére egyik fertőzött lakó sem került olyan rossz egészségügyi állapotba, hogy kórházi kezelést igényeljen, illetve a hatékony védekezés eredményeképp nem történt újabb fertőzés. A Fejér Megyei Oltóközpont segítségével 2022 szeptemberében a koronavírus elleni védőoltás negyedik adagját is megkaphatták azon lakók és dolgozók, akik ezt igényelték.

Komplex művészeti terápia

Változatos csoportfoglalkozások voltak a 2022-es évben az Átmeneti Szállón. A csoportfoglalkozások nagy jelentősége az együttműködésben, egymásra való odafigyelésben, toleranciában, társas kapcsolatok, interakciók tanulásában van. Lakóink csoportos kézműves foglalkozásokon, vezetett meditációkon, hangfürdőkön, zenés-énekes műsorokon és kézműves és művészeti terápiais foglalkozásokon, ünnepségeken vettek részt.

Kézműves foglalkozások közül többször volt karkötő készítés, melyeket ásványokból, kristályokból készítettek, készítettünk. A bemutató darab elkészítése után saját maguk készítették el saját ásvány karkötőiket. Voltak, akik a látásuk miatt nem tudtak gyöngyöt fűzni, ilyenkor volt, hogy a foglalkozás vezetője készítette el, volt, hogy a lakók segítettek egymásnak és elkészítették, megfűzték egymásnak a karkötőket. Nemezelés csoportos kézműves foglalkozások is voltak. Gyapjúból, birkaszörből készítettünk ékszertartókat. Sok türelmet, odafigyelést, kitartó munkát igényel, így ezeket fejleszti a foglalkozás a türelmet, kitartást és kitartó munkát. Tartottunk gonggal, nepáli hangtálakkal, dobbal meditációt. A gong, hangtálak ellazítják a testet, megnyugtatják a lelket, lecsendesítik az elmét. Volt vezetett meditáció, relaxáció, melynek során ellazítva izmaikat, le tudták csendesíteni gondolataikat. Mind a zenés, mind a hagyományos vezetett meditáción nagyon pozitív megtapasztalásaik voltak, melyet a megosztó körben közzétettek.

Élelmiszerbank által az ALDI Áruháztól kapott élelmiszer adományoknak és lakossági támogatásának köszönhetően tudunk havonta egy-két alkalommal közösen főzni. Ez a legaktívabb közösségi program. Sok lakónk vesz részt a közös főzésben, az étel előkészítésében, így igazi közösségi esemény, amikor együtt tevékenykednek, eközben nagy beszélgetések zajlanak, ami vidám hangulatban történik. Főzés után gondoskodnak arról, hogy annak is tegyenek félre ételt, aki épp akkor nincs jelen.

Az intézményen belüli további szabadidős tevékenységről

Tavaszközönytével megkezdődött a virágládák, kertek beültetése.

Egy vértesszombai villamosmérnök, Rádl Anikó kezdeményezésére a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársa és az Erdőmentők Alapítvány szervezésében Gánt határában minden évben építenek békaterelő kerítést. 2022-ben a Szálló lakói is részt vettek ebben a természetvédelmi programban.

Tavasszal elkezdődik a magas ágyások beültetése.

Pillanatképek egy szalonnasütésről.

Minőségbiztosítás

Ahhoz, hogy adekvát módon tudjunk segíteni a hozzánk fordulóknak, mindenképpen meg kell ismernünk ezeknek az embereknek a nézőpontját, igényeit, szükségleteit; azt, hogy

miként látják a világot és benne önmagukat; milyen készségeik, képességeik, milyen nehézségeik vannak. E skillek és hátrányok, személyes perspektívák leginkább természetesen a mindennapi párbeszéd során ismerhetőek meg – ugyanakkor szükség van egy olyan platformra is, ahol lakóink akár anonim módon is vállalhatják gondolataikat. Ez a platform pedig a minőségbiztosítási rendszer, melynek során több lehetőség is használható a véleménykifejtésre. Intézményünkben évek óta rendszeresen tartunk lakógyűléseket, van úgynevezett „panaszláda”, rendelkezünk különféle kérdőívekkel, valamint biztosított az egyéni igényfelvétel, mint opció is. Azért igen releváns e módszerek használata, mert ha megismertük ellátottaink igényeit, véleményét, képesek vagyunk korrigálni, bővíteni, módosítani a szociális szolgáltatást – ez pedig az elengedhetetlen fejlődés egyetlen útja.

A minőségbiztosítási rendszer két másik alappillére a szociális munkások állandó önfejlesztése, illetve az intézményi infrastruktúra fejlesztése is. A dolgozók folyamatos önképzési igényének megfelelően továbbképzéseken, műhelymunkákon vettünk részt, emellett fokozottan odafigyeltünk a burn-out-prevencióra is.

A korábbi évekhez hasonlóan a 2022. évre vonatkozóan is elkészítettük a minőségbiztosítási összefoglalót lakóink közreműködésével. A minőségbiztosítási rendszer egyik formája, az önkéntes és névtelen kérdőív kitöltése 2022. december 27. napjára esett, és nagy örömünkre minden, éppen az intézményben tartózkodó ellátottunk – a harmincegy fős összlétszámból tizennégy férfi és tizenkét nő - részt vett a kérdések megválaszolásában.

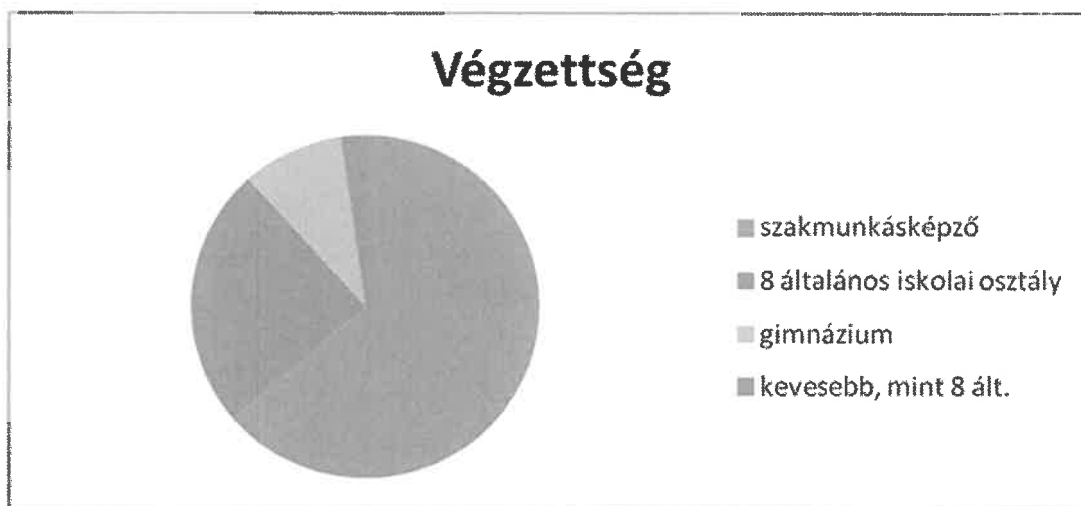
Azért releváns a kérdőívezés a minőségbiztosítás szempontjából, mert ezáltal talán nyitottabban kommunikálják felénk problémáikat, gondolataikat lakóink, mint a napi párbeszéd során, vagy a rendszeres lakógyűlések alkalmával, amelyek szintén a minőségbiztosítás részét képezik.

A kérdőív első három kérdése egy rövid általános felmérés – nem, kor és iskolai végzettség meghatározására irányul. Elmondható, hogy mind a nők, mind a férfiak között az 56-65 éves kor közötti személyek vannak többségben. Ez korrelál a 2021. évre vonatkozó minőségbiztosítási összesítés eredményével – azaz, hogy az intézmény egyre inkább „előregszik”. Ez nem szerencsés, mert az Átmeneti Szállás alapvetően önálló és önellátó személyek felvételére jogosult, és az adott kor egyre nagyobb egészségügyi kockázattal jár, amely problémák megoldására már nincsen kapacitásunk – sem a személyi-, sem a tárgyi feltételeket tekintve.

Itt megjegyzendő, hogy az előregedés melletti másik probléma a női lakók számának exponenciális növekedése – a tavalyi év végén majdnem ugyanannyian voltak, mint a férfiak. Ez nem csupán más jellegű problémák megjelenését generálta, hanem bizonyos szinten a segítő munkánk végzését is megnehezítette, ugyanis megfigyelhető volt, hogy a nők között sokkal több volt a mindennapos súrlódás.

Korcsoportonkénti megoszlást tekintve a második helyen – 3 nő-4 férfi-arányban - a 46-55 év közötti csoport következett, végül legkevesebben -1 nő-2 férfi-arányban - a 36-45 év közöttiek voltak.

Iskolázottságot tekintve (1. ábra) nem okozott meglepetést a felmérés: mind a férfiak, mind a nők legnagyobb része szakmunkásképző iskolát végzett, ugyanakkor a kitöltők között volt három szakközépiskolát/gimnáziumot végzett személy is. Az is elmondható, hogy két férfi ellátott még az általános iskola nyolc osztályát sem végezte el, ami elszomorító. A nyolc osztályt mindkét nembeliek ugyanannyian végezték el – négy-négy fő. (Érdekesség: van egyetemet végzett női lakónk is, csak ő éppen nem tartózkodott az intézményben a felmérés idején.)

1. ábra

A következő kérdés arra vonatkozott, hogy az adott személy mióta él az Átmeneti Szálláson: egy évnél rövidebb ideje/egy-kettő év közötti időtartam óta/több, mint kettő éve. Itt nagyjából egyenlő eloszlás volt megfigyelhető a három időintervallumot figyelembe véve. Fontos adalék: intézményünk egy-, legfeljebb (meghosszabbítási engedéllyel) kettő évig tud

egy-egy személyt befogadni, ezt követően távozni kell. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a legtöbb esetben ez a két év kevésnek bizonyul a társadalmi reintegrációhoz – vagy a hiányzó megfelelő/jó egészségi állapot-, vagy a hiányzó anyagi biztonsági háttér hiánya-; illetve a szociális otthonoknál tapasztalható gyakorlatilag végtelen várólista miatt. Ebből következik, hogy lakóink legnagyobb része gyorsan visszakerül a szociális ellátórendszerbe – vagy egyáltalán ki sem kerül onnan. Természetesen megteszünk minden tőlünk telhetőt (aktív segítő tevékenység, munkaszocializáció, rehabilitáció, utánkövetés) a sikeres kigondozás érdekében, de sajnos sok esetben nem ér célt a gondoskodás.

Nem meglepő tehát, hogy vannak, akik nem első alkalommal kérték felvételüket az intézménybe – ugyanakkor érdekes, hogy gyakorlatilag fifty-fifty-arányban válaszoltak „igen”-t és „nem”-et is azt ezt firtató kérdésre („Lakott már más alkalommal is az intézményben? igen/nem/nem válaszolok).

A hatodik kérdés (2. ábra) érdekes helyzetet teremt – „Hajléktalannak tartja-e magát; ha igen, mióta hajléktalan?”. Erre a kérdésre heten helyből megtagadták a válaszadást – négy férfi és három nő -; tizenhárom fő – hat férfi és hét nő – válaszolta, hogy hajléktalannak tartja magát; és összesen hatan jelölték a „nem tartom magam hajléktalannak”-opciót. A legkorábbi megadott időpont, hogy mióta hajléktalan az adott személy: 1995, a legutóbbi 2022.03.05.(sic!) A többi válaszadó 2008-cal kezdődően, különböző időpontoktól határozta meg hajléktalansága időintervallumát.

2. ábra

Elgondolkodtató, hogy hiába tartózkodnak hajléktalanok átmeneti szállásán, hiába élnek a társadalom peremén, mégsem tartják magukat hajléktalan személynek. Valószínűsíthető, hogy bizonyos szintű tartás van bennük, vagy egyszerűen csupán átmeneti megoldásnak (akár mint egy munkásszállás) tartják az intézményi elhelyezést – a következő kérdőívezés során érdemes lenne erre rákérdezni.

A tizenötös kérdés: „Ki segít megoldani problémáit?”. Itt legtöbben (a huszonhatból tizenöten) a Szálló dolgozóit jelölték meg. Következő helyen a barátok/rokonok „végeztek”; illetve négyen jelölték az „egyéb”-opciót – „párom”, „család”, „lakótársak”. Egy fő azonban úgy érezte, hogy „senki” nem segít neki. Tudni kell, hogy (tizenhetes kérdés) az emberek legnagyobb részének a családja, barátai tudják, hogy az Átmeneti Szálláson él, így tudnak segíteni nekik, ha bármire szükségük van.

A kilences és a tízes kérdésre (jól érzik-e magukat a lakóközösségben, vannak-e barátaik) túlnyomórészt pozitív válaszokat kaptunk, ami elvezet a következő kérdésekre adott feleletekhez – hogy elköltözésüket követően tartani fogják a kapcsolatot a dolgozókkal és a lakótársakkal is. Ugyanakkor a tizenhatos kérdésre („Volt már konfliktusa lakótársával?”), illetve a huszonegyes kérdésre („Érezte már úgy, hogy igazságtalanul bántak Önnel a Szállón?”) tizenöt-tizenöt határozott „igen” volt a válasz. Érdekes ellentmondás.

Persze a kiköltözés ténye sem elhanyagolható: általában azok „fenyegetőznek” azzal, hogy „inkább az utcán élnek” (sic!), akik úgy gondolják, igazságtalanság elszenvedői lettek (mondjuk ne adj Isten, ki lettek tiltva alkoholos befolyásoltság miatt...). Alapvetően azonban s legtöbben azt sem tudják még, hova szeretnének költözni a Szállóról (tizenkét fő); heten választották az albérleti lehetőséget.

A tizenkettes kérdés is ide kapcsolható – intézményen kívüli közös programon való részvételi szándékra kérdez rá. Itt nyolc-nyolc-arányban oszlottak el a feleletek az „igen” és a „nem” között; a többiek a „talán”-t választották.

Közös programunk a hétfői főzés – erre is rákérdez a kérdőív. Örömmel olvastuk, hogy a válaszadók legnagyobb része elégedett ennek kapcsán.

További intézményre vonatkozó kérdésekre (általános tisztaság, szabályrendszer szigorúsága) túlnyomórészt pozitív válaszokat kaptunk – ám kiemelendő, hogy hús fő jelezte, hogy már tünt el élelmiszere, pénze, tulajdona az intézményben. Ez borzasztó, ha belegondolunk: hasonló helyzetben levő ember(ek) lop(nak) egymástól. (Persze hiába figyelünk oda, bizonyítani a legritkább esetben tudjuk. Akkor viszont azonnali jogviszony-megszüntetés következik.)

Zárószó

Ahogy a beszámoló elején írtam, a hajléktalanság egyfajta megfosztottság, főképp alapvető jogoktól. Az intézmény továbbra is biztosítja a hozzánk fordulók számára a lakhatást, mint alapvető jogot, illetve segíti a többi alapvető szükséglet kielégítését (étkezés, alvás, biztonság, egészségi ellátás), de legfontosabb feladatunknak továbbra is azt tekintjük, hogy képessé tegyük az itt élő embereket a továbblépésre, arra, hogy önállóan tudjanak élni. Erre szükség van a nálunk élő emberek akaratára is, hiszen csak közösen tudunk célokat elérni. Viszont el kell fogadni, hogy vannak olyan lakóink, akik számára egészségügyi állapotuk miatt az önálló életvezetés nem megoldható, így számukra a társintézményi elhelyezés lehet csak hosszú távon a megoldás. Ez viszont jelenleg hosszú várólistákat jelent, a nálunk élőknek addig mi jelentjük az OTTHONt.

Mór, 2023. január 29.

Narancsik Zsuzsa
intézményvezető

